

«Закон і Справедливість», Молдова – спільна справа

- Бартош Крамек, *Gazeta Wyborcza*
- Брюссель, 29.04.2019

Фундація «Відкритий Діалог» виграла судовий процес проти «Gazeta Polska», і тепер її редактор Томаш Сакевич погрожує судді, а партія «Закон і Справедливість» в своїй пропаганді нападає на Фундацію, використовуючи гротескний звіт парламенту Молдови – країни, де панує корумпований олігархічний режим.

У середу 24.04.2019, ми виграли суд проти «Gazeta Polska» і її головного редактора Томаша Сакевича у справі про наклеп. Суд зобов'язав газету надрукувати на обкладинці вибачення на мою адресу і виплатити Центру прав жінок 10 тисяч злотих, які Центр скерує на суспільні цілі. Рішення суду не є остаточним.

Суд оголосив вирок на першому ж засіданні – суддя визнав, що газета явно перейшла допустимі межі журналістської критики, ототожнивши мене (а також Павла Каспшака, Гжегожа Схетину та Ришарда Петру) з нацистським солдатом під час німецького наступу на Польщу в 1939 році.

Томаш Сакевич, який не з'явився на засідання, того ж дня порівняв Фундацію «Відкритий Діалог» з пактом Молотова-Ріббентропа(!) – у зв'язку з чим він може очікувати чергових позовів з нашого боку.

Зараз Сакевич і пов'язані з ним ЗМІ відкрито погрожують судді дисциплінарним стягненням і звинувачують його в політичній ангажованості. Редактор «Gazeta Polska» відкрито висловив надію, що це буде останній вирок, винесений суддею Томашем Яскловським.

Ось уже кілька днів політики «Закону і Справедливості» і пов'язані з ними публіцисти звинувачують нашу організацію у відмиванні грошей, а також шпигунській антидержавницькій діяльності в інтересах Росії і Німеччини. На засіданні суду адвокати «Gazeta Polska» намагалися переконати суддю в згубності намірів і методів діяльності «Відкритого Діалогу», посилаючись на нещодавню статтю в британській газеті «Sunday Times». Ця публікація отримала широку популярність в проурядових ЗМІ, які представили її як головний аргумент проти «Відкритого Діалогу». Давайте розглянемо цю статтю.

Фінансування опозиції, або ... запрошення на конференцію

Автори тексту в «Sunday Times» посилаються на звіт спеціальної комісії, скликаної молдовським парламентом для розслідування незаконного фінансування опозиційних партій Молдови, яке нібито здійснювала Фундація. Звіт парламенту не є новою інформацією, його було випущено і опубліковано в ЗМІ у листопаді минулого року; важко зрозуміти, чому газета «Sunday Times» вирішила звернутися до нього саме зараз.

Слідча комісія була скликана у відповідь на конференцію про політичні переслідування в Молдові, яку ми провели в Європейському парламенті в Брюсселі в травні 2017 року. Цей захід ми організували спільно з декількома депутатами Європейського парламенту (зокрема і Анною Фотигою від партії «Закон і Справедливість»). У ньому також взяли участь лідери молдовської демократичної опозиції, а ми, як запрошуюча сторона, купили їм квитки на літак. Саме в цьому і полягало міфічне «незаконне фінансування опозиційних партій».

У серпні 2018 року, коли влада, що представлена партією «Закон і Справедливість», депортували з Польщі мою дружину Людмилу Козловську, молдовська влада вирішила за допомогою політичної кон'юнктури вдарити і по власній опозиції, і по нашій організації, подавши покупку квитків для гостей конференції, здійснену роком раніше, як незаконне фінансування партій з-за кордону і втручання Фундації у внутрішні справи держави.

Згідно з повідомленнями із незалежних джерел і опозиційних молдовських ЗМІ, Польща, ймовірно, співпрацювала з дипломатами і секретними службами Молдови, де-факто допомагаючи тамтешній слідчій комісії. У зв'язку з цим ми звернулися до польського МЗС з проханням надати публічну інформацію стосовно цієї справи; у відповідь міністерство заявило про свою непричетність до політики молдовського уряду і його діяльності. Польське посольство в Кишиневі ще восени 2018 року намагалося максимально захистити свою репутацію, висловивши співчуття лідерам молдовської опозиції.

Журналістика чи піар?

Оскільки достеменно нам не відомо, чому «Sunday Times» повертається до старого звіту молдовської комісії, давайте розглянемо авторів цієї статті. Справа в тому, що вони не є співробітниками редакції «Sunday Times»: один із них, Карлос Альба – власник PR-агентства в Глазго, а інший, Джордан Райан, називає себе «незалежним журналістом», проте, мабуть, його єдиним документально підтвердженим професійним досягненням є робота для інтернет-порталів в підтримку Брексита – BrexitCentral та Westmonster.

Перед тим як написати статтю, Карлос Альба зв'язався з нами, але вочевидь не мав жодного уявлення про тему, яку збирався порушити у своїй статті. Замість цього він мав у своєму розпорядженні готовий перелік упереджених питань, з якого виринав образ Польщі та Молдови як країн зразкового правопорядку. Питання містили недвозначний натяк на те, що Фундація «Відкритий Діалог» своєю критикою на адресу польського і молдовського урядів діє проти ЄС та в інтересах Кремля.

Пізніше з'ясувалося також, що Альба ввів в оману британського політика-лейбориста лорда Джорджа Фаулкса, який надав коментар до цієї теми будучи абсолютно впевненим, що розмовляє з журналістом, а не з власником PR-агентства (про що Фаулкс згодом написав публічну замітку).

Співробітники тижневика «The Economist» не приховували здивування стосовно статті в «Sunday Times», її джерел і нетипової професійної приналежності авторів. Балканський кореспондент «The Economist» Тім Джуда прокоментував цю історію в соціальних мережах і в польських ЗМІ, заявивши: «Я не знаю нікого, хто б сприймав звіти молдовського парламенту серйозно».

Коли критичні висловлювання на адресу Карлоса Альби почали множитися, сам Альба зв'язався з нами і попросив видалити невтішні для нього коментарі в Твіттері; він пояснив, що незалежною журналістикою «наразі прогудуватися важко» і тому йому доводиться виконувати подібні «комерційні» замовлення. Що б він не мав на увазі під цим, але факт залишається фактом: пострадянські авторитарні режими навчилися ефективно використовувати в своїх інтересах західні лоббінгові агентства, юридичні контори і PR-фірми. Ми не знаємо, хто саме був замовником у цьому випадку. Однак нам відомо, хто отримав з цього тексту політичну вигоду і хто використовував

публікацію Альби в пропагандистській кампанії. Кумедно тільки те, що автори статті в «Sunday Times» звинувачують Фундацію «Відкритий Діалог» у зв'язках з Кремлем.

Намагаємося зрозуміти логіку божевільні

Пов'язаний з нами абсурдний фестиваль теорій змови у виконанні правлячого табору минулого тижня був представлений, серед іншого, десятками коментарів від депутатів «Закону і Справедливості», образливими характеристиками міністра Брудзинського, який назвав нас «Європейсько-казахськими пронирами», заявами Антонія Мацеревича, що просторікує про російський вплив, закликами оголосити ФОД поза законом, кількома прес-конференціями, курйозними зверненнями до опозиції та інститутів ЄС з проханням припинити співпрацю з нашою організацією, а також засіданнями двох комісій Сейму, на яких виступали глава Агентства внутрішньої безпеки і віце-голова МЗС.

Ми намагаємося відзначити ті атаки, які заходять занадто далеко, але ми вже давно втратили їм рахунок. У мене все більше складається враження, що ми з усіх сил намагаємося зрозуміти логіку божевільні. Однак якими б гротескними не здавалися її мешканці, ми повинні зважати на погрози і хвилю ненависницьких висловлювань в соціальних мережах, яка досягла небувалих розмірів. Тому зараз ми працюємо над черговими повідомленнями і судовими позовами.

Пробитися крізь товщу пропаганди та дезінформації від «Закону і Справедливості», якому на допомогу приходять авторитарний режим Казахстану і корупційно-олігархічний режим Молдови, нелегко, але вода камінь точить. Як показує рішення суду у справі проти «Gazeta Polska», шкірка вартує вичинки, хоча її результати віддалені в часі.

03.04.2019 ми повідомили Окружну прокуратуру Варшави про підозру у злочині проти Фундації «Відкритий Діалог», а саме – перевищенні службових повноважень і розголошенні податкової таємниці. Ця справа пов'язана з витоком конфіденційної інформації в ході податкової перевірки Фундації, розпочатої в 2017 році. Журналісти щотижневого видання «Sieci» – з якими, мабуть, зберегли тісні стосунки заступник міністра-координатора спецслужб Мацей Вонсік і прес-секретар міністра-координатора Станіслав Жарин – відкрито і без найменшого сорому посилаються на «наші джерела в службах». У середу ми отримали повідомлення про те, що справа була передана до районної прокуратури Лодзь-Балути, оскільки податкову перевірку Фундації проводить Митно-казначейське управління Лодзі.

Кілька беззаперечних фактів

Аби дотримуватись беззаперечних фактів, нагадуємо:

- правоохоронні органи, що знаходяться під контролем «Закону і Справедливості», досі не змогли пред'явити нам ніяких звинувачень;
- МЗС двічі програло процес про взяття Фундації під судовий контроль;
- Європейська комісія відкинула застереження депутатів Європейського парламенту від партії «Закон і Справедливість», які закликали позбавити нас акредитації, яка забезпечує доступ до Європейського парламенту;
- податкова перевірка, яка триває вже третій рік, не виявила жодних порушень; нещодавно її вкотре продовжили на кілька місяців;

- багато держав ЄС надали моїй дружині право перебування на своїй території, незважаючи на польську заборону на в'їзд.

Ми не є і ніколи не були російськими (або будь-якими іншими) агентами, не отримували грошей від Кремля і з будь-яких інших незаконних джерел. Наша організація послідовно підтримує територіальну цілісність України, намагається домогтися введення та застосування санкцій в рамках Закону Магнітського, захищає людей, які зазнали переслідувань в пострадянських країнах, а в останні кілька років також виступає на захист верховенства права в Польщі.

Джерело: <http://wyborcza.pl/7,75968,24709867,w-zwalczaniu-fundacji-otwarty-dialog-pis-utworzyl-wspolny-front.html>